

Recomandări pentru un Viitor Energetic Durabil: Eficiență, Inovație & Implicare comunitară

AISVJ

Nouă institute de cercetare și agenții energetice europene împărtășesc dovezi despre cum să facem tranziția echitabilă pentru toți cetățenii.

SUMARUL RECOMANDĂRILOR

Renovarea energetică a clădirilor rezidențiale

Promovarea renovării la scară largă a clădirilor rezidențiale multifamiliale prin granturi și împrumuturi cu dobândă redusă, îmbunătățind izolarea, înlocuind ferestrele și modernizând sistemele de încălzire și răcire.

Înlocuirea echipamentelor și sistemelor ineficiente

Acordarea de subvenții și stimulente pentru gospodării pentru a înlocui sistemele de încălzire învechite.

Infrastructură energetică inteligentă pentru gospodăriile vulnerabile

Implementarea contoarelor inteligente și a sistemelor de gestionare a energiei pentru a permite consumatorilor să își monitorizeze și să își optimizeze consumul de energie.

Proiecte comunitare de energie solară

Sprijinirea dezvoltării comunităților de energie regenerabilă, asigurându-se că gospodăriile vulnerabile beneficiază de energia solară generată local. Acest lucru va reduce facturile la energie, va promova autoconsumul și va încuraja partajarea energiei în cadrul comunităților.

Desfășurarea unor narațiuni de conștientizare a schimbărilor climatice

Pentru a desfășura narațiuni eficiente de conștientizare a schimbărilor climatice în Valea Jiului, este esențială dezvoltarea unor campanii de comunicare adaptate specificului cultural și socio-economic al regiunii.

Implicarea instituțiilor de educație și cercetare

Pentru a maximiza impactul implicării instituțiilor de educație și cercetare în Valea Jiului, este esențială crearea unor parteneriate strategice între universități, centre de cercetare și administrațiile locale.

Împuternicirea administrațiilor locale

Pentru a sprijini împuternicirea administrațiilor locale din Valea Jiului, este necesar să se acorde o atenție deosebită consolidării capacităților administrative și financiare ale acestora.

Îmbunătățirea conectivității regionale

Pentru îmbunătățirea conectivității regionale în Valea Jiului, este esențială modernizarea infrastructurii de transport rutier și feroviar, cu accent pe crearea unor legături rapide și sigure cu principalele centre economice din regiunea de dezvoltare vest.

Îmbunătățirea capacității orașelor de a fi autosustenabile din punct de vedere financiar

Pentru a îmbunătăți capacitatea orașelor din Valea Jiului de a deveni autosustenabile din punct de vedere financiar, este necesar să se dezvolte surse de venit alternative și durabile, pe lângă dependența de subvențiile guvernamentale.

Integrarea sărăciei energetice ca subiect transversal în cadrul legislației

Pentru a oferi coerența conceptuală cadrului actual, sărăcia energetică trebuie abordată ca subiect transversal

INTRODUCERE

CONTEXTUL POLITIC

Contextul politic al recomandărilor de politici pentru microregiunea carboniferă a Văii Jiului reflectă necesitatea unui răspuns coordonat și sustenabil la provocările economice, sociale și de mediu cu care se confruntă regiunea. Schimbările climatice și tranziția energetică reprezintă o prioritate în agenda europeană, iar implementarea unor narațiuni de conștientizare a acestora va sprijini dezvoltarea unei culturi locale de responsabilitate ecologică.

DE CE URGENȚA?

Relevanța acestor recomandări de politici este crucială în contextul tranziției energetice și al provocărilor climatice cu care se confruntă microregiunea carboniferă a Văii Jiului. Abordarea acestora în prezent este urgentă, având în vedere impactul schimbărilor climatice asupra economiei și comunităților locale, precum și necesitatea de a diversifica sursele economice și de a sprijini dezvoltarea durabilă. Implementarea unor măsuri care vizează eficiența energetică și energia regenerabilă, respectiv a unor politici și reglementări de sprijin, vor facilita adaptarea regiunii la noile realități economice și ecologice, contribuind la creșterea autosustenabilității financiare a orașelor din Valea Jiului.

OBIECTIVE

Obiectivul general al acestor recomandări de politici este de a sprijini dezvoltarea durabilă și regenerarea economică a Văii Jiului. Prin integrarea politicilor de eficiență energetică și energie regenerabilă, aceste recomandări contribuie la reducerea costurilor energetice, atragerea investițiilor și crearea de locuri de muncă verzi. Ele se adresează autorităților locale, instituțiilor de învățământ și cercetare, actorilor economici și comunității civile, stimulând un cadru de colaborare care să răspundă provocărilor regiunii și să valorifice oportunitățile de tranziție energetică.

BAZA DE DOVEZI

Sursele de informații utilizate pentru a formula recomandările, sunt reprezentate de totalitatea datelor și rezultatele obținute, până acum, în cadrul proiectului JUSTEM.

RECOMANDĂRI DE POLITICI

1. Renovarea energetică a clădirilor rezidențiale

Pentru a sprijini tranziția energetică a Văii Jiului, este esențială implementarea unui program de renovare energetică a clădirilor rezidențiale, axat pe îmbunătățirea izolației, înlocuirea ferestrelor și modernizarea sistemelor de încălzire. Acest program ar trebui să fie finanțat prin granturi și împrumuturi cu dobândă redusă, prioritizând locuințele vulnerabile și fostele colonii muncitorești. Stimulente suplimentare ar putea fi oferite pentru integrarea surselor regenerabile de energie, reducând astfel costurile pe termen lung pentru locuitori. O abordare coordonată, implicând autoritățile locale, sectorul privat și comunitatea, va asigura o tranziție justă și sustenabilă pentru regiune.

2. Înlocuirea echipamentelor și sistemelor ineficiente

Pentru a sprijini tranziția energetică a Văii Jiului, este necesar un program amplu de înlocuire a echipamentelor și sistemelor ineficiente de încălzire cu soluții moderne,

cum ar fi pompele de căldură, centralele termice eficiente și sistemele pe bază de energie regenerabilă. Acest program ar trebui finanțat prin granturi și subvenții, oferind sprijin prioritar gospodăriilor vulnerabile și clădirilor vechi din fostele comunități miniere. În plus, măsuri de sprijin tehnic și consultanță ar putea facilita accesul locuitorilor la noile tehnologii și optimizarea consumului de energie. Parteneriatele între autorități, furnizori de energie și sectorul privat vor fi esențiale pentru implementarea eficientă și durabilă a acestor soluții. Pe termen lung, această inițiativă va reduce costurile energetice, va îmbunătăți calitatea aerului și va contribui la crearea de locuri de muncă în sectorul tehnologiilor verzi.

3. Infrastructură energetică inteligentă pentru gospodăriile vulnerabile

Pentru a sprijini gospodăriile vulnerabile din Valea Jiului în tranziția energetică, este necesară dezvoltarea unei infrastructuri energetice inteligente, care să includă contoare inteligente și sisteme avansate de gestionare a consumului. Aceste tehnologii vor permite locuitorilor să monitorizeze și să optimizeze utilizarea energiei, contribuind la reducerea facturilor și prevenirea sărăciei energetice. Programul ar trebui finanțat prin fonduri europene, guvernamentale și investiții private, asigurând acces gratuit sau subvenționat pentru categoriile defavorizate. Implementarea ar trebui să fie însoțită de campanii de informare și instruire, astfel încât beneficiarii să poată folosi eficient noile tehnologii. Parteneriatele dintre autorități, furnizori de energie și organizații locale vor fi esențiale pentru integrarea acestor soluții și extinderea infrastructurii digitale în regiune. Pe termen lung, această inițiativă va contribui la reducerea inegalităților energetice, la creșterea eficienței consumului și la stimularea dezvoltării economice locale.

4. Proiecte comunitare de energie solară

Pentru a sprijini tranziția energetică a Văii Jiului, este necesară dezvoltarea de proiecte comunitare de energie solară, care să permită producerea și utilizarea locală a energiei regenerabile. Aceste inițiative ar trebui să fie susținute prin fonduri publice și private, oferind locuințelor vulnerabile acces prioritar la electricitate mai ieftină și sustenabilă. Autoritățile locale, cooperativele energetice și întreprinderile sociale pot juca un rol-cheie în implementarea și gestionarea acestor proiecte, asigurând distribuția echitabilă a beneficiilor. Crearea unor scheme de autoconsum și partajare a energiei va reduce dependența de sursele tradiționale și va diminua facturile gospodăriilor. În plus, astfel de inițiative pot stimula crearea de locuri de muncă verzi, contribuind la diversificarea economică a regiunii.

5. Desfășurarea unor narațiuni de conștientizare a schimbărilor climatice

Pentru a desfășura narațiuni eficiente de conștientizare a schimbărilor climatice în microregiunea Văii Jiului, este esențială dezvoltarea unor campanii de comunicare adaptate specificului cultural și socio-economic al regiunii. Aceste campanii ar trebui să implice comunitățile locale, liderii de opinie și organizațiile societății civile pentru a crește gradul de acceptare și angajament. Educația privind schimbările climatice ar putea fi integrată în școli și în activitățile comunitare, subliniind importanța acțiunilor individuale și colective în combaterea acestor efecte. De asemenea, inițiativele ar putea utiliza platforme digitale și media locale pentru a disemina informații relevante și accesibile despre impactul schimbărilor climatice asupra mediului și economiei locale. Este necesar un parteneriat între administrațiile locale, instituțiile de învățământ și sectorul privat pentru a sprijini aceste demersuri. Prin promovarea unor mesaje pozitive și a unor exemple locale de succes, se poate încuraja tranziția către un comportament mai sustenabil în întreaga regiune.

6. Implicarea instituțiilor de educație și cercetare

Pentru a maximiza impactul implicării instituțiilor de educație și cercetare în Valea Jiului, este esențială crearea unor parteneriate strategice între universități, centre de cercetare și administrațiile locale. Aceste instituții pot contribui prin studii și analize care să sprijine dezvoltarea sustenabilă a regiunii, identificând soluții inovatoare la provocările economice și de mediu. Dezvoltarea unor programe educaționale și de formare adaptate nevoilor pieței muncii locale poate ajuta la pregătirea forței de muncă pentru industrii emergente, cum ar fi cele din domeniul energiei verzi și tehnologiilor digitale. De asemenea, inițiativele de cercetare aplicată pot atrage investiții și sprijini dezvoltarea antreprenoriatului local, oferind soluții practice și accesibile. Crearea unor hub-uri de inovație și organizarea de evenimente precum conferințe sau ateliere pot stimula colaborarea dintre mediul academic, administrații și sectorul privat. Prin valorificarea cunoștințelor și resurselor acestor instituții, Valea Jiului poate deveni un exemplu de regenerare bazată pe educație și inovație.

7. Împuternicirea administrațiilor locale

Pentru a sprijini împuternicirea administrațiilor locale din Valea Jiului, este necesar să se acorde o atenție deosebită consolidării capacităților administrative și financiare ale acestora. Acest lucru poate fi realizat prin programe de formare profesională pentru funcționarii publici, care să îi pregătească să gestioneze eficient fondurile europene și să dezvolte proiecte de infrastructură durabilă. De asemenea, este esențială implementarea unor mecanisme de colaborare între autoritățile locale și sectorul privat, pentru a atrage investiții și a stimula dezvoltarea economică regională. Guvernul ar trebui să sprijine decentralizarea procesului de luare a deciziilor, oferind administrațiilor locale mai multă autonomie în gestionarea resurselor și implementarea proiectelor. Crearea unor platforme de dialog între cetățeni și autorități va contribui la o guvernare mai transparentă și la o mai bună înțelegere a nevoilor comunității. Prin aceste măsuri, administrațiile locale vor deveni mai eficiente și capabile să răspundă provocărilor locale într-un mod sustenabil și inovator.

8. Îmbunătățirea conectivității regionale

Pentru a îmbunătăți conectivitatea regională în Valea Jiului, este necesar un plan strategic integrat care să modernizeze infrastructura de transport și comunicații. Prioritatea ar trebui să fie reabilitarea drumurilor și căilor ferate, asigurând legături rapide și sigure cu principalele orașe din regiune, precum și cu coridoarele naționale și europene de transport. Dezvoltarea rețelelor digitale de mare viteză este esențială pentru a conecta comunitățile locale la oportunități educaționale, economice și sociale. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție transportului public ecologic, prin investiții în autobuze electrice și stații de încărcare, care să reducă emisiile de carbon și să încurajeze mobilitatea durabilă. Parteneriatele între administrațiile locale, guvern, mediul privat și organizațiile internaționale sunt cruciale pentru atragerea de finanțări și implementarea proiectelor. În final, implicarea comunităților locale în procesul decizional poate asigura o mai bună adaptare a soluțiilor la nevoile specifice ale regiunii.

9. Îmbunătățirea capacității orașelor de a fi autosustenabile din punct de vedere financiar

Pentru a îmbunătăți capacitatea orașelor din Valea Jiului de a deveni autosustenabile din punct de vedere financiar, este esențial să se promoveze diversificarea surselor de venit. În acest sens, autoritățile locale ar trebui să sprijine dezvoltarea unor industrii sustenabile, precum cele din sectorul energiei verzi, tehnologie și turismul ecologic, care nu doar că pot atrage investiții externe, dar și pot crea locuri de muncă durabile. De asemenea, digitalizarea serviciilor publice este un pas important pentru reducerea costurilor administrative și creșterea eficienței, permițând o mai bună gestionare a resurselor financiare. Un alt aspect crucial este îmbunătățirea colectării impozitelor și taxelor, prin optimizarea proceselor de administrare fiscală și combaterea evaziunii fiscale. Administrațiile locale ar trebui să își dezvolte competențele în atragerea de fonduri europene și în implementarea unor proiecte de infrastructură durabilă, care să sprijine dezvoltarea pe termen lung. Crearea unor parteneriate public-private poate stimula investițiile în infrastructura locală, contribuind la dezvoltarea unui ecosistem

economic sustenabil. În plus, este important să se sprijine educația și formarea profesională a forței de muncă locale, pentru a răspunde cerințelor pieței de muncă din industriile emergente. Prin implementarea acestor măsuri, orașele din Valea Jiului vor putea să construiască o bază economică solidă și să devină independente din punct de vedere financiar pe termen lung.

10. Integrarea sărăciei energetice ca subiect transversal în cadrul legislației

Pentru a oferi coerență conceptuală cadrului actual, sărăcia energetică trebuie abordată ca subiect transversal, ceea ce semnifică includerea acesteia într-o gamă largă de politici, strategii și domenii, astfel încât să fie abordată în mod coordonat și coerent, nu trată izolat. În acest sens documentele juridice și strategice ar trebui revizuite pentru o referire explicită și sistemică la definiția legală a sărăciei energetice conform Legii nr. 226/2021 privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie.

CONCLUZII

În contextul actual al schimbărilor climatice și al tranziției energetice, recomandările de politici pentru regiunea carboniferă Valea Jiului sunt esențiale pentru a sprijini adaptarea acestei regiuni la noile provocări economice și ecologice. Regiunea se confruntă cu necesitatea de a diversifica sursele de venit, de a moderniza infrastructura și de a promova un comportament sustenabil, în condițiile în care dependența de industriile tradiționale se diminuează. Implementarea acestor politici va facilita tranziția către o economie verde, va contribui la dezvoltarea durabilă și va sprijini revitalizarea locală în fața noilor realități energetice și climatice.

Dacă autoritățile doresc sprijinul societății pentru realizarea decarbonizării și dezvoltarea unor regiuni, orașe și comunități locale puternice și durabile, trebuie să adopte politici care să implice întreaga comunitate. Renovarea energetică a clădirilor, dezvoltarea infrastructurii energetice inteligente și implementarea proiectelor comunitare de energie solară sunt esențiale pentru reducerea consumului de energie, creșterea eficienței și tranziția către un sistem energetic sustenabil. Totodată, conștientizarea schimbărilor climatice și implicarea educației și cercetării în soluții sustenabile, sprijinirea administrațiilor locale și îmbunătățirea conectivității vor stimula reziliența economică și tranziția ecologică. Prin aceste măsuri integrate, se vor reduce tensiunile sociale și se va sprijini tranziția către un viitor ecologic și economic echilibrat.

DESPRE

Autori

Sabina Irimie, AISVJ

Adrian-Lucian Pal, AISVJ

Data publicării

Noiembrie, 2024

Cofinanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate sunt, totuși, doar ale autorilor și nu reflectă neapărat pe cele ale Uniunii Europene sau ale CINEA. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea emitentă nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.